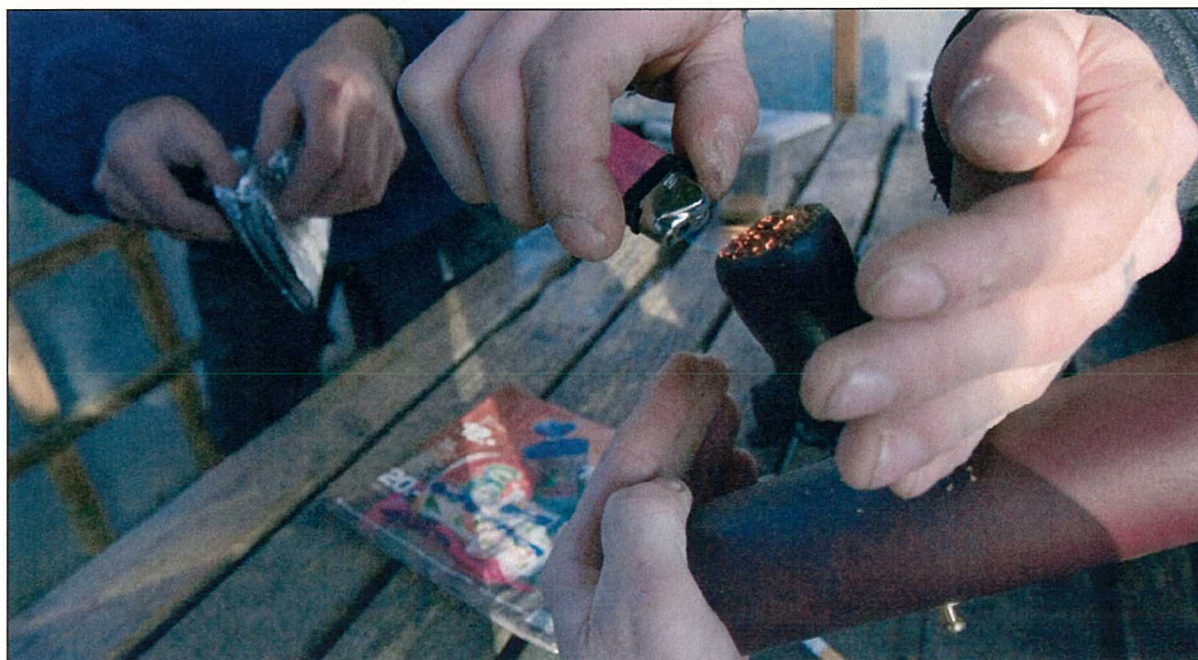
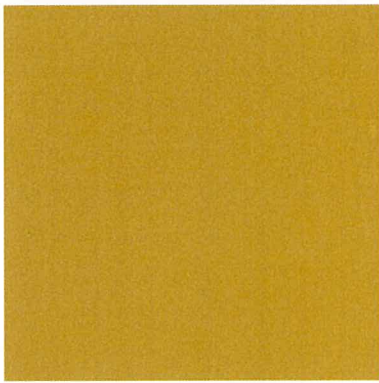

Årsrapport 2007-08

Rådet for Socialt Udsatte
i Odense

Odense, oktober 2008

Indholdsfortegnelse

Indledning og forord	4-5
Rådets medlemmer	6-7
Rådets model for en forståelse af udsattebegrebet	8-9
Rådets møder med de væsentligste drøftelser, beslutninger og anbefalinger ...	10-16
Udsatte som en del af byens rum	
Kortlægning af hjemløshed i Danmark	
Høringssvar til Odense Kommunes fattigdomsundersøgelse	
Høringssvar til Odense Kommunes ungestrategi	
Høring til Odense Kommunes bidrag til Det Regionale Udviklingsråd	
Høringssvar til Odense Kommunes handicappolitik	
Studietur til Ålborg	
Borgerhenvendelser	17
Brugerundersøgelse fra Brugernes BaZar 2008	18-19
Fremtidige udfordringer og perspektiver	21
Bilag	22
Bilag 1: Rådets samlede aktiviteter i perioden	
Bilag 2: Årsplan 2007/2008	
Bilag 3. Høringssvar i den fulde længde	

Indledning og forord

Odense Kommune nedsatte i sommeren 2007 det første lokale råd for socialt udsatte i Danmark. Forud var foretaget et grundigt forarbejde med blandt andet god inspiration og hjælp fra det nationale Råd. Den vedtagne forretningsorden, der danner rammen og grundlaget for rådets arbejde, var ikke kun et signal om, at kommunen ønskede at prioritere arbejdet med de udsatte grupper, men udgjorde også et godt udgangspunkt for rådets arbejde.

Rådet for Socialt Udsatte i Odense har nu afsluttet sit første arbejdsår, og denne årsrapport er således rådets status på det første års arbejde og aktiviteter.

Som et nyetableret råd har der naturligt skullet bruges tid på at udvikle en arbejdsform og skabe en fælles forståelse af rådets opgaver. Rådet har i denne sammenhæng vægtet højt at kende til og være i direkte kontakt og dialog med de brugere, rådet skal arbejde for. Rådets sammensætning og rådets beslutning om at holde sine møder, der hvor brugerne er og således skabe mulighed for dialog med dem, har understøttet dette. Rådet har således et bredt førstehåndskendskab til de udsatte grupperes vilkår i Odense. Derudover har rådet vægtet at arbejde ud fra veldokumenterede undersøgelser og registreringer, således at rådet beslutninger og anbefalinger bygger på et solidt evidensbaseret grundlag.

Det har ligeledes været en vigtig opgave for rådet at nå frem til en fælles forståelse af målgrupperne for rådets arbejde, og dermed af begrebet udsathed. Udsatte grupper og social udsathed er som udgangspunkt ikke en veldefineret størrelse. Rådet er imidlertid i sine drøftelser nået frem til en forståelsesmodel, der kan hjælpe til at skabe større klarhed, og som kan inspirere til ikke kun at arbejde for at bedre vilkårene for de udsatte, men også at arbejde med problemstillingerne i et forebyggende perspektiv.

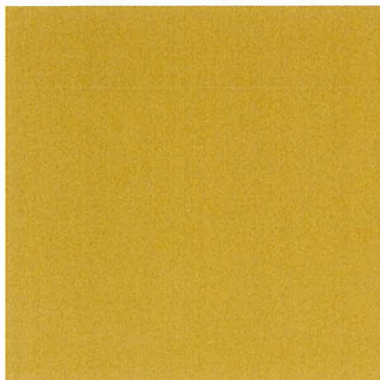
De temaer, der har vægtet meget i rådets arbejde i dette år, har været, at få den sociale dimension givet en plads i kommunens nye store strategiplan, herunder især at arbejde for, at de socialt udsatte grupperes behov indtænkes i den fysiske udvikling og planlægning af byen. Derudover har hjemløshed og fattigdom været de store temaer i rådets arbejde, ligesom rådet har afgivet flere høringssvar.

Men, hvad siger de udsatte selv? Hvilke ting fylder i deres bevidsthed? Der er et stort sammenfald af udsagn i både den kvalitative del af fattigdomsundersøgelsen og i de borgerhenvendelser rådet har fået, samt i den lille og upræsentiose undersøgelse rådet lavede ved Brugernes Bazar 2008. Her gives gennemgående udtryk for, at de føler sig stigmatiserede, og at de ikke mødes med respekt og ikke bliver hørt og taget alvorligt af systemet. Systemet opleves uoverskueligt og vanskeligt at navigere i og opleves også fragmenteret og langsommeligt. Derimod udtrykkes tilfredshed med den hjælp der fås på omsorgsstederne, hvor de oplever en respektfuld menneskelig kontakt og hjælp til de basale behov. Disse problemstillinger rummer både et strukturelt, et kulturelt og et retssikkerhedsaspekt, som vil skulle indgå i rådets videre arbejde.

Jeg vil gerne benytte denne lejlighed til at takke rådets medlemmer for et godt samarbejde, et stort engagement og en stor arbejdsindsats i det forløbne år. En særlig tak til næstformanden for et godt teamwork og god og uundværlig sparring. Sidst men ikke mindst, tak til rådets sekretær for inspirerende samarbejde og en yderst kompetent sekretariatsbistand, der har haft afgørende betydning for rådets arbejde.

God læselyst.

Lillian Vaaben
Fmd. f. Rådet for Socialt Udsatte i Odense

Rådets medlemmer

Lillian Vaaben

Peder Thyssen

Egon Jensen

Kristian Kristiansen

Lars Rand Jensen

Leif Jessen

Jamshid Mazaheri

Kaj Skjølstrup

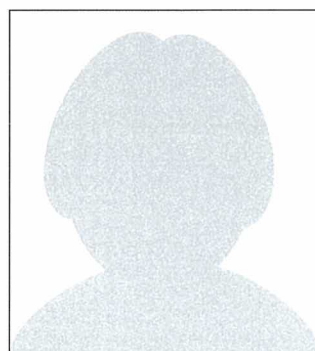
Kim Balsløv

Tine Plougheld

Tove Nielsen

Lone Smith

Rådet for Socialt Udsatte blev konstitueret den 27.7.07. Forud for konstitueringen var en proces hvor der:

- I budget 2007 for Odense Kommune blev afsat penge til driften af et Råd for Socialt Udsatte
- Drøftelser med det nationale Råd for Socialt Udsatte samt inspiration fra rådets arbejde
- Oplæg til forslag til råd og sammensætning til offentlig høring og hos interesseorganisationer
- Politiske drøftelser, behandling og vedtagelse af rammerne for rådet og rådets arbejde
- Udpegning af medlemmer til rådet

Medlemmerne blev udpeget som repræsentanter for lokale organisationer, brugere og indsigtfulde enkeltpersoner.

Rådet har 12 medlemmer samt en sekretær:

Lillian Vaaben, tidligere afdelingschef i Fyns Amt, formand

Peder Thyssen, gadepræst i Odense, næstformand

Egon Jensen, SAND Fyn (de hjemløses landsorganisation)

Jamshid Mazaheri, Integrationsrådet i Odense

Kaj Skjølstrup, Kirkens Korshær Odense

Kim Balsløv, Psykiatrisk Afdeling Odense Universitetshospital

Kristian Kristiansen, borger

Lars Rand Jensen, tidligere politimester i Odense

Leif Jessen, KFUMs sociale arbejde i Odense

Tine Plougheld, FBU (ForældreLANDSforeningen) Fyn

Tove Nielsen, KFUKs sociale arbejde, Odense

Lone Smith, SIND Fyns kreds, nyt medlem

udpeget per 2.6.08 for Per Dyring Sørensen

Helle Kreipke, konsulent og sekretær for rådet, Social- og Arbejdsmarkedsforvaltningen

**Helle Kreipke,
sekretær**

Model for forståelse af udsattebegrebet

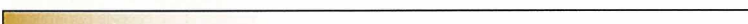

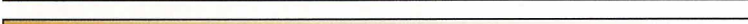
I opdraget til rådet, rådets forretningsorden, fremgår det at rådet skal beskæftige sig med udsatte gruppers forhold, herunder hjemløse, udsatte stofmisbrugere, prostituerede, sindslidende, alkoholmisbrugere samt udsatte unge, etniske minoriteter og andre, der befinder sig i en udsat livssituation.

Social udsathed er et meget komplekst, men også relativt begreb, der indgår i et dynamisk samspil med omverdenen og de muligheder og begrænsninger denne sætter for dem. Ikke alle misbrugere, sindslidende, prostituerede etc. er udsatte.

Til gengæld omfatter gruppen af hjemløse i høj grad personer fra de øvrige grupper. Der har således været behov for at blive mere præcis i afgrænsningen af rådets opgaver, og det har derfor været naturligt, at rådet i sine drøftelser har forsøgt at skabe en større klarhed og en fælles forståelse af dette begreb.

Rådet er således nået frem til en forståelsesmodel for begrebet social udsathed, og socialt udsatte grupper. Modellen kan illustreres på følgende måde:

Målgrupper:

Unge	
Mentalt retarderede	
Psykisk syge	
Anden etnisk baggrund end dansk	
Alkoholmisbrugere	
Stofmisbrugere	
(Narko)prostituerede	

 Risiko for udsathed inden for målgruppen

Faktorer af betydning for udsathed:

Manglende arbejdsmarkedstilknytning og uddannelse

Kriser, traumer, omsorgssvigt

Personlige og familiære problemer

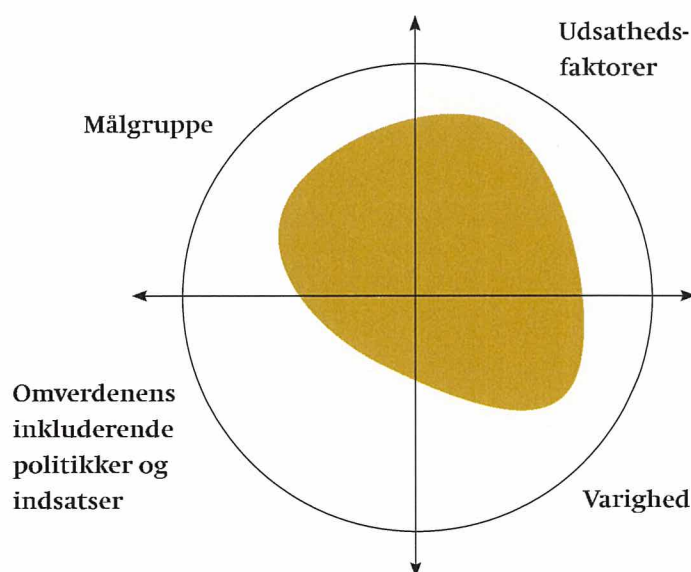
Kriminalitet

Isolation, ensomhed, manglende netværk

Økonomisk fattigdom

Hjemløshed

Den gule figur illustrerer, hvorledes en persons grad af udsathed varierer afhængigt af målgruppe, udsathedsfaktorer, samt omverdenens inkluderende politikker og indsatser.

Den sociale lovgivning forpligter kommunerne til at yde rådgivning og anden bistand, herunder omsorg, behandling og botilbud til forskellige grupper af borgere, blandt andet til børn og unge, til husvilde, til stofmisbrugere, til personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, samt til voldsramte kvinder.

Modellen illustrerer, at socialt udsatte således kan defineres som en større eller mindre *delmængde* af de forskellige målgrupper. De forhold i en persons livssituation, der har betydning for, om vedkommende er socialt udsat, er erfaringsmæssigt forhold eller faktorer som manglende uddannelse og arbejdsmarkedstilknytning, økonomisk fattigdom, hjemløshed, isolation, ensomhed og manglende netværk, kriminalitet, personlige og familiære problemer samt kriser, traumer og/eller omsorgssvigt. Listen er ikke udtømmende.

Jo flere af disse udsathedsfaktorer, der præger en persons livssituation og jo længere tid, de

har været, jo mere udsat er pågældende. Social udsathed rummer således også en tidsmæssig dimension, som det i et forebyggelsesperspektiv er vigtigt at være opmærksom på.

Såvel indenfor de enkelte målgrupper som indenfor de enkelte udsathedsfaktorer forekommer forskelle i alder, køn og civilstand.

For de mest udsatte, hvis livssituation er præget af mange og langvarige udsathedsfaktorer er der snarere tale om udstødthed. De er udstødte af familien og det nære netværk og af det almindelige samfundsliv. Afgørende for graden af udstødthed er, i hvilken udstrækning der både centralt og lokalt rammesættes, planlægges og etableres støtte og behandling ud fra en inkluderende tankegang og målsætning. Dette gælder ikke kun vedrørende de sociale, beskæftigelsesmæssige og sundhedsmæssige politikområder, men også vedrørende den fysiske planlægning, herunder boligpolitikken.

Rådets møder med de væsentligste drøftelser, beslutninger og anbefalinger

Rådet har inklusiv det konstituerende møde den 25. juni 2008 og indtil 8.9.08 afholdt otte møder.

På rådets konstituerende møde blev der aftalt retningslinier og forretningsorden for rådet. Det blev blandt andet drøftet, at rådet tager åbne og fordomsfrie diskussioner og lader meninger brydes, men at rådet også vil have forståelse for, at det er et bredt område som repræsenteres og at der derfor tænkes i helheder både i planlægningen af rådets arbejdsområder, såvel som ved udtalelser og rådgivning. Rådet skal både påvirke og gøres til en attraktiv høringspart.

Herudover blev det besluttet, at rådet vil arbejde ud fra et sagligt og veldokumenteret grundlag. Det betyder at dokumentationsgrundlaget altid søges bragt i orden, og at rådet herudover udvælger fokusområder, hvor udviklingen løbende følges i form af forelæggelse og drøftelse af det tilgængelige statistiske materiale eller ved fremmøde af ressourcepersoner, der forelægger den aktuelle viden på området.

Chefen for Sundheds- og Behandlingsafdelingen i Socialcentret samt centerlederne på stofmisbrugs- og alkoholbehandlingsområderne har således deltaget i et møde for belysning af udviklingen i narkorelaterede dødsfald og udviklingen generelt indenfor disse områder.

Derudover har rådet ønsket følgende dokumentation forelagt på rådets møder:

- De tal som Odense Kommune indberetter til det centrale informations- og analysesystem (CIAS) på relevante udvalgte områder for Odense, blandt andet boformsområdet
- Behandlingsgaranti. Følge overholdelsen af behandlingsgarantien til stof- og alkoholmisbrugsbehandlingen
- Ungdomskriminalitet. At bruge de kriminalstatistikker som Børn- og Ungeforvaltningen udarbejder, som grundlag for fokuspunkter i forhold til rekruttering af unge til udsatte sociale områder.
- Følge de personer som politiet kommer ud til, som optages i døgnrapporterne og som ikke umiddelbart gives en behandling eller et

tilbud. (Samarbejdet mellem politi, Socialcenter, psykiatrien, kaldet PSPsamarbejde).

- Følge udviklingen i narkorelaterede dødsfald
- På sigt kan det overvejes at gentage Fyns Amts undersøgelser af personer med ophold på § 110- boformer med henblik på social og behandlingsmæssig diagnosticering af brugere i en bestemt uge samt se på behandlingsdomme på grund af sindslidelser/den stigende andel af personer i fængsler med psykiske lidelser.

Rådet har oplevet stor velvilje fra administrationens side til fremskaffelse af den ønskede information og dokumentation, og selvom der fortsat er udfordringer i denne forbindelse, er det rådets opfattelse, at der kan udvikles et brugbart og ikke bureaukratisk krævende informationssystem til understøttelse af rådets arbejde.

Det er også besluttet, at de konkrete tilbud til udsatte vil være i fokus og at kontakten med udsatte grupper vægtes højt. Rådet besluttede derfor at møderne holdes på boformer og omsorgstilbud så møder på den måde kan kombineres med besøg og dialog med brugere. Herudover er det intentionen, at rådet på sigt kan initiere brugerundersøgelser mv.

Rådets dagsorden er struktureret ud fra ovenstående og indeholder derfor altid følgende punkter:

1. Dialog og rundvisning, der hvor mødet holdes
2. Orientering fra formanden
3. Orientering fra forvaltningen
4. Nyt fra det nationale råd
5. Statistik, tal mv.
6. Specifikke emner

Der har i den periode rådet har fungeret været en del henvendelser til rådet om enkeltsager. Rådet behandler ikke enkeltsager og har derfor udarbejdet en standardvarskrivelse til de personer, som henvender sig. Dernæst er der udarbejdet en pro-

Rådet for Socialt Udsatte i Odense

Nyt fra Udsatterådet

Rådets formand er interviewet til Lænkens blad. Se artiklen [her](#).

Høringsvar til Odense Kommunes Handicappolitik
Rådet har udarbejdet et høringsvar til Odense Kommunes Handicappolitik. Se høringsvaret [her](#).

Brugernes bazar afholdt med succes i Odense
Kongens Have i Odense dannede lærslag den 14. juni for Socialt Udsatte for 5. gang afholdt "Brugernes Bazar" medsted for socialt udsatte, brugerorganisationer, som der interesserer sig for samfundets svageste. Det er ikke tilfældigt, at Odense lægger lokaliteter til - i Odense vil vi gerne være frontløbere, når det handler om samfundets svageste, siger Erik Simonsen, Rådm. Arbejdsmarkedsforvaltningen.
Programmet bestod på musik, taler, høringer, debat, m. deltagere - heraf 1000 spisende - og livlig aktivitet fremme en gang en succes.
Temaet for årets bazar var: "Brugeren som ekspert i Læs mere på Rådets hjemmeside om Brugernes Bazar"

Brugernes bazar 2008: En god snak rundt om bordet

Rådet for Socialt Udsatte i Odense

Rådet for Socialt Udsatte i Odense er det første lokale udsatteråd i Danmark.
Rådet for Socialt Udsatte er talerør for de svageste samfundsgrupper i Odense.
Læs om Rådets medlemmer under punktet Rådets sammensætning.
Se "Nyt fra Udsatterådet" for de seneste nyheder

Sidet opdateret: 15.08.2008

Rådet for Socialt Udsatte
Formand
Lilian Vaaben
Tlf. 6618 8959
E-mail: vaaben@sa-net.dk
Næstformand
Peder Thyssen
Tlf. 6612 4423
E-mail: pth@private.dk
Sekretær
Helle Krøpke
Socialcentret
Tønderlandsvej 3
5000 Odense C
Tlf. 6551 4503
E-mail: hok@odense.dk

[www.odense.dk/voksne/radet for socialt udsatte](http://www.odense.dk/voksne/radet%20for%20socialt%20udsatte)

cedure for hvorledes sagen bringes det korrekte sted hen i forvaltningerne. Herudover registreres henvendelserne og karakteren heraf, for at se om der er generelle temaer, problemstillinger som rådet skal forholde sig til. Se afsnittet om Borgerhenvendelser.

Information til og fra rådet vægtes endvidere højt. Først og fremmest fra brugere/borgere og også til og fra fagprofessionelle samt det politiske system. Der er etableret en hjemmeside, hvor alle oplysninger om rådets arbejde og aktiviteter placeres og der er udarbejdet plakater med billeder af rådsmedlemmer for at synliggøre rådet. Plakaten er udsendt til en lang række institutioner, væresteder mv., hvor målgruppen har en chance for at se den. Desuden deltager rådsrepræsentanter ved forskellige arrangementer, blandt andet i forbindelse med Brugernes Bazar samt andre offentlige arrangementer på området. Se bilag 1. Herudover har rådet på sine dagsordener faste informationspunkter fra forvaltningerne i

Odense Kommune og fra det nationale råd.

Rådet har på møderne drøftet og behandlet en lang række emner hvoraf de væsentligste har været udsatte som en del af byens rum, fattigdom og hjemløshed herunder den nationale hjemløse-tælling.

Udsatte som en del af byens rum

Der pågår i disse år en omfattende planlægning af udviklingen af Odense by, herunder af indre by og havnen. I denne forbindelse har rådet rettet henvendelse til By- og Kulturforvaltningen, hvor der opfordres til, at de udsatte grupper indtænkes i planlægningen af byens rum og pladser, samt at rådet gerne indgår i drøftelser heraf og som høringspartner. I skrivelsen til By- og Kulturforvaltningen henviste rådet til rapporten fra COWI A/S om fremme af lokal forståelse for placering af tilbud til socialt udsatte grupper.

Rådets møder med de væsentligste drøftelser, beslutninger og anbefalinger

Rådet finder, at en inkluderende målsætning i forhold til de udsatte grupper, hvor deres behov også indtænkes i planlægningen, vil bedre de udsattes vilkår i byen og skabe mindre og færre konflikter i forhold til handlende, naboer og øvrige borgere, som færdes i det offentlige rum mv.

Efterfølgende har der været afholdt møde med By- og Kulturforvaltningen om det fremtidige samarbejde.

Rådet hilser med tilfredshed, at der nu er aftalt dialog med By- og Kulturforvaltningen efter behov, og at Rådet herefter indgår på lige fod med andre interessenter i den videre planlægning.

Kortlægning af hjemløshed i Danmark

På baggrund af den nationale hjemløsetælling i en uge i 2007 gennemgik rådet undersøgelsen og fik i samarbejde med SFI lavet specielle statistiske udtræk for Odense på en række områder.

Rådet anbefalede Odense Kommune at foretage en nærmere analyse af materialet og revurdere praksis i forhold hertil.

Rådet anbefalede således Odense Kommune, Socialcentret at se nærmere på følgende områder, hvor Odense ifølge undersøgelsen har særlige problemer:

- Den forholdsvis høje andel af unge eller yngre hjemløse.
- Hjemløshed begrundet i udsættelse af boligen.
- Hjemløshed i forbindelse med løsladelse fra afsoning i fængsler og udskrivning fra psykiatriske hospitaler, samt
- Hjemløse, som overnatter på gaden.

Rådet afventer administrationens tilbagemelding på analysen af disse problemstillinger.

Herudover har rådet på en række møder givet høringssvar på flere områder. Nedenstående er et uddrag af de væsentligste anbefalinger. Høringsvarene er vedhæftet som bilag i den fulde længde.

Høringssvar til Odense Kommunes fattigdomsundersøgelse

Odense Kommune har gennemført en undersøgelse af den økonomiske fattigdom blandt borgere i Odense i 2005. Undersøgelsen har været drøftet i rådet med henblik på afgivelse af høringssvar. De væsentligste resultater af undersøgelsen, som rådet har hæftet sig ved og lagt til grund for sine anbefalinger og forslag er følgende:

Definitionen af fattigdom er personer, der har en disponibel indkomst efter skat på under $\frac{1}{2}$ af det midterste indkomstniveau d.v.s. har under 6079 kr. mdl. pr. person inkl. børnetilskud og boligstøtte.

Antal fattige i Odense 2005:

- Stigende siden 2003 – udgør godt 8 % = ca. 14.000 personer (landsplan ca. 5 %)
- Udelades studerende udgør andelen af fattige ca. 5 % = ca. 6500 personer.
- Antallet af børn i fattige familier er siden 2002 stigende og udgør knap 2000 børn svarende til ca. 4 % af børnene i Odense.

Varighed af fattigdom:

- Ca. $\frac{1}{2}$ lever under fattigdomsgrænsen i et år eller derunder.
- Ca. hver 4. har også været fattige året før.
- Godt hver 10. har levet under fattigdomsgrænsen i 4 år eller mere.

Fattigdomsrisiko:

- **Ung alder.** Hver 3. unge i alderen 18-24 år, der alene har folkeskolen som uddannelse lever under fattigdomsgrænsen.
- **Indvandrere og efterkommere.** Knap hver 5. lever under fattigdomsgrænsen.
- **Kontanthjælpsmodtagere.** Ca. hver 6. kontanthjælpsmodtager lever under fattigdomsgrænsen.
- **Enlige.** Ca. hver 10. enlige lever under fattigdomsgrænsen.

Økonomisk fattigdom betyder *afsavn* på mange områder, både i forhold til at få dækket helt *basale ting* som bolig, mad og tøj, men også i forhold til at kunne benytte *sundhedsydelse* og i forhold til at kunne indgå i *sociale sammenhænge* med familie og venner, deltage i foreningsliv, fritidsaktiviteter eller kulturelle aktiviteter m.v.

Det, der er nok så interessant, er den *kvalitative del* af undersøgelsen, altså hvilke årsager og konsekvenser de fattigdomsberørte oplever. Her er der flere forhold, der påkalder sig opmærksomhed:

- De adspurgte vil gerne *tage ansvar og ændre deres situation*, men ser ikke udvej for det/magter det ikke.
- Det opleves *nedværdigende* og de føler sig *stemplede/stigmatiserede*.
- Det er *psykiske og familiære* ustabile forhold, der opleves som den *væsentligste årsag* til deres situation.
- De oplever sig *ikke taget alvorligt af og hjulpet af* det sociale system. *Kontakten* med de sociale myndigheder opleves både for *sjælden og for upersonlig*.

Rådet er opmærksomt på, at rammer og niveauer for økonomisk bistand er centralt fastlagte, og at Det nationale Råd i sine udtalelser og høringssvar har forholdt sig veldokumenteret kritisk til de gennemførte forringelser på området. En kritik rådet kan tilslutte sig.

Rådet har derfor valgt at pege på forhold, hvor man lokalt kan træffe beslutninger og styrke indsatserne. Samtidigt har Rådet søgt at komme med ikke kun generelle men også meget konkrete forslag til afsavnskompenserende ydelser, der kan forbedre de fattige medborgeres vilkår.

Rådet foreslår således i høringssvaret, at Odense Kommune udvikler og styrker indsatserne overfor de økonomisk og socialt mest udsatte borgere i kommunen på følgende områder:

- At der sker en styrkelse og kvalificering af rådgivningsindsatserne i retning af en mere enstrenget og helhedsorienteret indsats, der omfatter rådgivning vedrørende såvel person-

Rådets møder med de væsentligste drøftelser, beslutninger og anbefalinger

lige som familiemæssige, økonomiske, bolig-mæssige og beskæftigelsesmæssige forhold.

- At der udarbejdes relevant, sammenhængende og letforståelig brugerinformation vedrørende rettigheder og forpligtelser i relation til modtagelse af sociale ydelser samt også vedrørende gældssanering og andre juridiske problemstillinger som de mest udsatte grupper ofte stilles overfor.
- At der etableres en egentlig uvildig og opsøgende juridisk rådgivningsfunktion.
- At der etableres puljer, så der af økonomiske årsager kan tildeles betaling af deltagelse i fritidsaktiviteter som fx i sportsklubber og svømmehaller og til folkeoplysningsaktiviteter m.v.
- At der skabes mulighed for at tildele fribilletter til kulturelle tilbud som fx musik, teater, museer, zoo og lignende og til sportsbegivenheder, idet kommunen som driftsherre eller tilskudsgiver har mulighed for at give de mest udsatte borgere adgang til deltagelse heri.
- At der skabes mulighed for at yde økonomisk tilskud til de nødvendige sundhedsydelser, hvor der er en egenbetaling, som borgeren ikke selv har mulighed for at afholde fx medicin, tandlæge og fysioterapi m.v.
- At sådanne bevillinger af afsavnskompenserende ydelser tilrettelægges, så der er færrest mulige bureaukratiske barrierer for tildelingen.
- At styrke indsatserne for at sikre uddannelse og beskæftigelse til især de unge, så indsatsen tilrettelægges med udgangspunkt i den enkeltes evner og forudsætninger og med størst mulig inddragelse af den enkelte suppleret med en egentlig personlig coaching.
- At styrke brugerinddragelsen og sammenhængen og koordinationen i sagsbehandlingen om beskæftigelse, ydelser og andre sociale tilbud, så ansvaret herfor ikke kun overlades til borgeren.
- At kommunens praksis i forhold til tildeling af social pension tages op til revision. Der findes en gruppe unge eller yngre, der selvom de er i relevant psykiatrisk behandling eller er ude af misbrug ikke magter at leve op til

de krav, der stilles i beskæftigelsesmæssig sammenhæng.

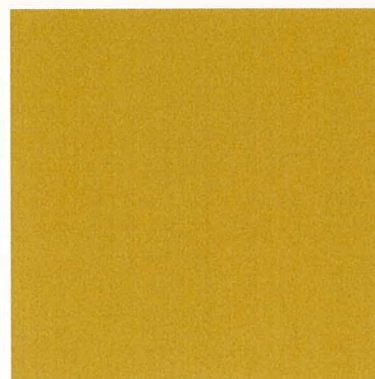
- At der etableres et formaliseret samarbejde med den almene boligsektor, så problemer med udsættelse af boligen på grund af manglende betaling minimeres.

Udover temaerne hjemløshed og fattigdom har rådet været forelagt delpolitikker for unge og handicappede samt kommunens bidrag til Det regionale Udviklingsråds årlige redegørelse til høring. Rådet har afgivet høringssvar på disse politikker, men har savnet at kunne sætte dem i relation til en overordnet socialpolitisk vision og strategi for kommunen.

Høringssvar til Odense Kommunes Ungestrategi

Rådet har fået forelagt og drøftet forslag til Odense Kommunes Ungestrategi og har foreslået følgende anbefalinger i forhold hertil:

- At der sikres sammenhæng mellem de forskellige tilbud, så de unge reelt sikres koordinerede og målrettede tilbud såvel i sagsbehandlingen som i de tilbud der gives.
- At samspillet og samarbejdet med erhvervslivet udbygges, så udsatte unge kan etableres i relevante afprøvnings- og praktikforløb og i egentlige arbejdsforhold.
- At styrke indsatserne overfor ulovligt fravær under skoleforløbet,
- At sikre anbragte børns skolegang
- At skabe mulighed for at veksle mellem ungdomsskolens og folkeskolens tilbud. Folkeskolens krav og rammer kan være en bremse for nogle unge, hvor ungdomsskolernes muligheder og andre rammer kan være et positivt supplement eller rigtig godt alternativ, der kan fastholde de unge i skolegangen og efterfølgende uddannelse.
- At uddannelses- og beskæftigelsesindsatserne suppleres med en egentlig personlig coaching for socialt udsatte unge.
- At styrke og kvalificere rådgivningsindsatser

ne for de udsatte unge i retning af en mere enstrenget og helhedsorienteret indsats, der inddrager familien såvel som den unge.

- At indføre en uddannelses- og/eller jobgaranti for de mest udsatte unge.

Rådet kan med beklagelse efterfølgende konstatere, at rådets forslag og anbefalinger ikke har sat sig nævneværdige spor i den nu vedtagne ungestrategi.

Høring til Odense Kommunes bidrag til Det regionale Udviklingsråd

Herudover har rådet afgivet et høringssvar til Odense Kommunes bidrag til Det regionale Udviklingsråds årlige redegørelse på det sociale område. Rådet tog kommunens bidrag til efterretning.

Rådets møder med de væsentligste drøftelser, beslutninger og anbefalinger

Høringssvar til Odense Kommunes handicappolitik

- Rådet har med særlig fokus på udsatte handicappede afgivet høringssvar med følgende anbefalinger:
- At politikken indkredser og definerer begrebet handicap. En definition som kan bidrage til yderligere at indkredse hvad en udsat handicap er.
- At se på den underprioriteret gruppe af handicappede, som udover handicapet også er socialt udsatte. Fx fordi handicapet har ført til isolation eller ensomhed eller at handicapet har medført et misbrug. Det foreslås at se på: Fysisk og psykiske handicappede og selvmedicinering med illegale eller legale stoffer, handicappede hvor misbruget tager overhånd, at der ses på sammenhængen mellem handicap og pille, stof- og alkoholmisbrug, oversete depressioner som følge af misbrug, isolation og ensomhed som følge af handicap og måske misbrug.
- Det påpeges at der udover genoptræning også er behov for behandlingsindsatser i form af en kvalificeret og systematisk udvikling og styrkelse af den handicappedes funktioner og ressourcer, fx hvis handicapet er medfødt.
- At der tilføjes politikken, at indsatserne over for handicappede med alvorlige handicap og meget specialiserede behov baseres på et krav om specialiserede ydelser af høj kvalitet, samt at der arbejdes for en evidensbaseret udvikling ved systematisk indsamling af viden og erfaringer på disse områder.
- I forslaget til politikken fremgår det, at det særligt er i mødet med det omgivende samfund, et handicap får betydning. Rådet påpeger at det også har betydning i privat sfæren. Måske endda specielt i de tilfælde, hvor der er tale om ensomme, isolerede og misbrugende handicappede.
- Det anbefales at politikken tilføjes, at der arbejdes ud fra et eksperimenterende, analyserende og evidensbaseret grundlag.
- Det foreslås, at sætte fokus på handicappedes mulighed for passage med kørestole på fortove og gader, når der gives tilladelser til at benytte disse arealer til forretningsformål, samt at der bør forefindes tilgængelige handicaptoiletter placeret, så de kan nås i kørselsafstand med kørestol.
- Det anbefales, at antallet af rådgivere, sagsbehandlere og specialister minimeres, så der bliver en lettere og mere sammenhængende og forståelig indsats. Alternativt kunne en forløbskoordinator være med til at lette, overskue og hjælpe de mest komplicerede sagsforløb eller der hvor handicapet er en begrænsning.
- Det foreslås endvidere, at der i kommunens stillingsannoncer, hvor det fremgår at "Odense Kommune betragter mangfoldighed som en styrke og opfordrer derfor alle uanset alder, køn, religion eller etnisk tilhørsforhold til at søge ledige stillinger" også tilføjes "uanset handicap".

Rådet har med tilfredshed bemærket sig de indarbejdede ændringer og har taget den vedtagne handicappolitik til efterretning. Rådet skal ligeledes udtrykke tilfredshed med, at de mere konkrete handlingsforslag indgår i et idekatalog til brug for den videre udmøntning af politikken.

Studietur til Ålborg

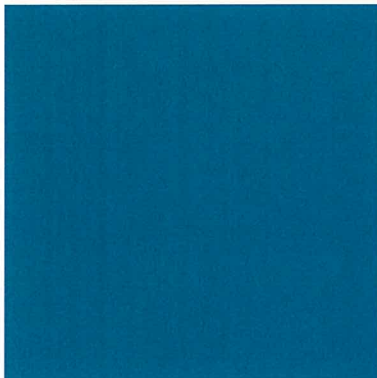
Som inspiration til rådets arbejde, har Rådet aflagt besøg i Ålborg, hvor Rådet besøgte Brobyggerselskabet, der gav en introduktion til Ålborg Kommunes organisering på området for socialt udsatte.

Rådet besøgte et centralt beliggende åbent værested/cafe, der rummede en bred vifte af rådgivning og aktiviteter samt fik forevist et opgangsfællesskab for aktive misbrugere med tilknyttet social vicevært. Derudover aflagte Rådet besøg på et åbent og meget rummeligt omsorgs- og beskæftigelsestilbud beliggende på en landbrugsejendom et stykke udenfor byen.

Borgerhenvendelser

Rådets oprettelse samt synlighed på Odense Kommunes hjemmeside har genereret en del henvendelser fra borgere. Rådet har ikke bemyndigelse til at behandle enkeltsager og har derfor udarbejdet en procedure samt svar til de borgere der henvender sig. I svaret fremgår det at rådet ikke kan behandle enkeltsager, men udelukkende sager af generel karakter. Det fremgår også at sagen vil blive bragt videre til rette vedkommende i forvaltningen. Der følges op på om henvendelsen/sagen rent faktisk bliver behandlet det sted hvor den afleveres, så borgeren ikke slippes før der er givet et svar eller er en foranstaltning i gang. Der har i perioden fra den 27.6.07 til 18.8.08 været i alt 15 henvendelser fra borgere og pårørende til socialt udsatte personer.

- 4 henvendelser drejer sig om at kommunale myndigheder indbyrdes og myndigheder generelt ikke koordinerer indsatsen og det derfor har alvorlige konsekvenser.
- 1 drejer sig om at borgeren ikke forstår hvad Odense Kommunes hensigt er og forstår ikke hvorfor der handles som der gør.
- 2 henvendelser drejer sig om at tilværelsen er blevet for uoverskuelig og skal redes ud. Dette kan ingen klare da de forskellige instanser kun ser isoleret på problemerne og borgerne kan ikke selv koordinere sammenhængen.
- 3 henvendelser drejer sig om at man ikke kan finde ud af hvor man skal henvende sig.
- 2 drejer sig om urimelig lang sagsbehandling eller ingen opfølgning på samme.
- 1 henvendelse drejer sig om en principiel sag om betaling af en regning.
- 1 drejer sig om generel hjælp og trøst til livet.
- 1 drejer sig dels om langsommelig sagsbehandling fra anden myndigheds side samt regler for aktindsigt.

Brugerundersøgelse fra Brugernes BaZar 2008

Rådet har deltaget med en stand på det landsdækkende Brugernes Bazar i henholdsvis 2007 og 2008. På bazaren 2008 var temaet: *Brugeren som ekspert i eget liv* og her havde rådet udarbejdet tre enkle spørgsmål som blev stillet til en lang række deltagere/socialt udsatte.

Undersøgelsen giver sig ikke ud for at være en videnskabelig undersøgelse med statistiske overvejelser. Den giver udelukkende nogle hints og interessante oplysninger som er indsamlet fra udsatte fra hele landet. Der indkom godt 50 svar.

Hvad angår spørgsmål 1 – ”Hvis du kunne vælge frit, hvad skal der så til for at dit liv kan blive som du gerne vil have det”?, så var mange svar centreret omkring:

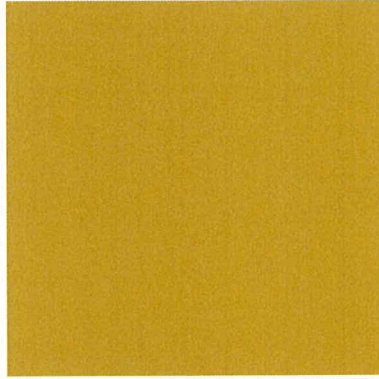
- Kærlig, nærvær og fællesskab
- Ordentligt og anstændigt liv
- Tillid til den enkelte borger fra systemet
- Bedre forståelse fra kommunen for situationen
- Et godt sted at bo
- Et familieliv
- Job hvor kvalifikationer kan udnyttes
- Uafhængighed af misbrug

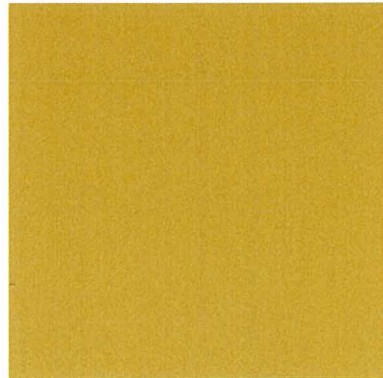
Hvad angår spørgsmål 2 – ”Hvis du ser på den støtte du har fået indtil nu, hvad har så været det bedste? Hvad har støttet dig mest”?, så var de fleste svar om:

- Dengang man kunne få en rådgiver/social
- Samtaler med diverse professionelle
- Misbrugecenter og opholdscafeer med støtte
- Kærlighed og omsorg fra fagpersonale fx pædagoger mv.
- At få den hjælp som der aktuelt er brug for

Hvad angik spørgsmål 3 – ”Har du forslag til hvordan kommunens støtte til dig kan blive bedre”?, så var svarene centreret om:

- Ligeværdighed og respekt
- Hurtigere sagsbehandling
- Bedre rådgivning og hjælp til bolig
- Bedre sparring
- At sagsbehandlerne lytter og forstår den situation man befinder sig i
- Mindre bureaukrati og mere menneskelighed
- Tandpleje og reparation

Fremtidige udfordringer og perspektiver

Som det fremgår af denne årsrapport, har rådet valgt en arbejdsform, hvor man koncentrerer sig om udvalgte områder, problemstillinger eller temaer, dog således at væsentlige aktuelle problemstillinger løbende tages op og indgår i rådets drøftelser. Det vil rådet også gøre i den kommende periode. Rådet vil også fortsat vægte en arbejdsform med direkte kontakt til brugerne højt.

Rådet hilser med tilfredshed, at Odense kommune nu igangsætter arbejdet med at formulere en udsattestrategi, og at rådet indgår som referencegruppe. Rådet står gerne til rådighed herfor. Dette vil indgå med høj prioritet i den kommende periodes arbejde.

Derudover ønsker rådet at arbejde videre med udviklingen af relevant informations- og dokumentationsgrundlag for rådets primære opgave, nemlig at følge udviklingen på området. Rådet ønsker hermed ikke at skabe unødigt bureaukrati, men finder, at der er en fælles interesse og et ikke uvæsentligt overlap mellem kommunens eget ledelsesinformationsbehov og rådets informationsbehov.

Rådet vil også i den kommende periode have fokus på brugerperspektivet med særlig fokus på brugernes retssikkerhed, brugerinformation og strukturelle problemstillinger af betydning for brugertilfredsheden.

Som et prioriteret tema vil rådet i den kommende periode arbejde med misbrugsproblematikken og herunder have særlig fokus på alkoholmisbrug.

Herudover forventer rådet at der i løbet af året vil være aktuelle problemstillinger og høringer, som bliver behandlet.

Rådet fastlægger sin endelige årsplan for 2009 i rådets møde den 15. december 2008.

Bilag

Bilag 1

Rådets samlede

aktiviteter i perioden

		04.03.08	Rådet repræsenteret ved Planstrategitopmøde om byens udvikling. Formanden i et panel med oplæg.
		10.03.08	Deltagelse i pressemøde om X-games 2008 og Udsattelege 2009
25.06.07	Konstituerende møde i rådet	26.03.08	Rådsmøde på Misbrugscentret i Albanigade
27.08.07	Rådsmøde på værestedet ”Stoppestedet”	09.04.08	Oplæg for socialrådgiverseniorer på DSH i Odense, formand
01.09.07	Brugernes Bazar i Kongens Have i Odense	11.04.08	Deltagelse ved indvielse af fodboldbane ved herberget, næstformand
13.09.07	Deltagelse i gåhjemmøde i København om hjemløshed, national kortlægning, formand og sekretær	20.05.08	Deltagelse i SLnetværksmøde i Brædstrup, formand
27.09.07 til		02.06.08	Rådsmøde og studietur til Ålborg
28.09.07	Deltagelse i konference om en eventuel socialpolitik i Odense kommune, formand	12.06.08	Ekstraordinært rådsmøde om handicappolitik
22.10.07	Rådsmøde på Ågården	14.06.08	Brugernes Bazar 2008 i Kongens Have i Odense
24.10.07	Deltagelse ved Frivillighedens dag, repræsentanter fra rådet samt formand og næstformand	24.07.08 til	
08.11.07	Deltagelse i ungekonference i Odense Kommune, næstformand	27.07.08	X-games 2008 sportevent for tidligere misbrugere i Odense
13.11.07	Deltagelse i netværksmøde i SL om udsatte, formand, næstformand, sekretær	26.08.08	VISO konference. Formand og næstformand.
29.11.07	Dialogmøde om handicappolitik, formand, næstformand m.fl.	15.09.08	Seminar om gæld blandt udsatte. Det nationale råd i København. Sekretær.
06.12.07	Projekt Udenfor 10 års jubilæumskonference, formand, sekretær m.fl.		
07.01.08	Rådsmøde med nytårskur		
22.01.08	Mødes med By- og Kulturforvaltningen for at drøfte at udsatte indtænkes i byens trum ved kommende byplanlægning, formand, næstformand, sekretær		
24.01.08	Oplæg i Herning kommune som inspiration til at oprette et råd for socialt udsatte, formand, sekretær		
01.03.08	Rådet repræsenteret ved Odenses visionstopmøde		
03.03.08	Repræsentanter fra rådet inviteret til og deltager i bymidteforum, kvarterplan by og havn.		

Bilag 2

Årsplan 2008

Rådet udarbejder hvert år en årsplan for det kommende år. For 2008 så den således ud.

Temaer:

Udsattepolitik/strategier

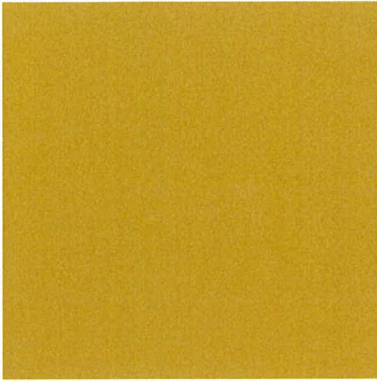
- Hjemløseindsatser (opfølgning på anbefalinger vedrørende hjemløseundersøgelsen, henvendelse om byudvikling, sundhedsydelser m.v.)
- Fattigdomsindsatser (høringssvar og anbefalinger)
- Informationsmateriale (bidrage til opbygning af informations- og dokumentationssystemer, brugerinformation m.v.)
- Aktuelle problemstillinger
- Retssikkerhed

Årsplan:

1. Møde 7. januar: Fattigdomsundersøgelsen
2. Møde 26. marts: Misbrugsområdet samt misbrugsrelaterede dødsfald
3. Møde juni (uge 23): studietur til Ålborg samt udsattepolitik/strategier
4. Møde 8. september: Seminar status på udviklingen, forberedelse af årsrapport, aktuelle problemstillinger og fremtidsvisioner.
5. Møde 7. oktober med Socialudvalget: Fremlæggelse af årsrapport 2008
6. Møde 15. december.

Bilag 3

1. Høringssvar til Odense Kommunes fattigdomsundersøgelse
2. Høringssvar til Odense kommunes ungestrategi
3. Høringssvar til Det Regionale Udviklingsråd
4. Høringssvar til Odense Kommunes handicappolitik

Rådet for Socialt Udsatte

Helle Kreipke
Konsulent

Socialcentret
Tolderlundsvej 3, 1 sal
5000 Odense C

Tlf. 6551 4503
E-mail: hbk@odense.dk

Susanne Kvolsgaard
Socialcentret
Tolderlundsvej 3, 1 sal
5000 Odense C

Rådet for Socialt Udsatte
Sekretariatet

Tolderlundsvej 3

5000 Odense C

www.odense.dk

Tlf. 66131372

Fax 66146089

E-mail hbk@odense.dk

Høring om fattigdomsundersøgelsen i Odense

Hermed sender Rådet for Socialt Udsatte i Odense et høringssvar til fattigdomsundersøgelsen i forlængelse af brevet af 5. december 2007 fra Socialcenterchef Susanne Kvolsgaard.

Høringssvar

Rådet for socialt udsatte i Odense kommune skal indledningsvis udtrykke anerkendelse af, at Odense kommune har gennemført fattigdomsundersøgelsen, og således har sat fokus på omfanget og karakteren af den økonomiske fattigdom i Odense samt på årsagerne hertil og konsekvenserne heraf. Det er rådets vurdering, at undersøgelsen afdækker nogle meget vigtige problemstillinger og at den er egnet til at danne grundlag for stillingtagen til fremtidige socialpolitiske tiltag overfor de mest udsatte borgere i kommunen.

Rådet er opmærksomt på, at der er flere opgørelsesmetoder til belysning af økonomisk fattigdom, og at alle metoder rummer såvel styrker som svagheder. Rådet skal derfor udtrykke tilfredshed med, at der er valgt en opgørelsesmetode, der giver mulighed for sammenligning med resultater fra andre fattigdomsundersøgelser såvel nationalt som internationalt. Rådet skal anbefale, at Odense kommune fremover følger udviklingen ved opfølgende undersøgelser.

Ud fra en mere konkret vurdering af den fastlagte fattigdomsgrænse sammenholdt med niveauet for boligudgifter i Odense finder rådet, at det tilbageværende rådighedsbeløb til kost, andre faste udgifter og personlige fornødheder for de svagest stillede af de fattigdomsramte er meget lavt, hvorfor rådet anbefaler, at kommunen skaber mulighed for tildeling af forskellige af-savnkompenserende ydelser.

DATO

21. januar 2008

REF.

HBK

JOURNALNR.

2008/006896

ÅBNINGSTIDER:

Mandag - torsdag 10.00 - 13.00

Torsdag tillige 15.00 - 17.30

Fredag 10.00 - 13.00

TELEFONTIDER:

Mandag - torsdag 9.00 - 15.00

Torsdag 9.00 - 17.30

Fredag 9.00 - 13.00

Vedrørende den kvantitative del af undersøgelsen har rådet især hæftet sig ved, at antallet af personer i Odense under den definerede fattigdomsgrænse er stigende og at niveauet ligger over landsgennemsnittet, samt at især et stigende antal børn og unge er ramt af fattigdom. Rådet finder denne udvikling meget bekymrende.

Rådet har endvidere konstateret, at økonomisk fattigdom ikke alene er en problemstilling, der vedrører personer, der er kendte i det sociale system eller er på andre overførselsindkomster, men at et betragteligt antal personer i beskæftigelse enten som selvstændige eller som lønmodtagere også er ramt heraf. Rådet har derudover bemærket sig, at det især er unge i alderen 18-24 år med ringe eller ingen uddannelse, enlige og personer af anden etnisk herkomst samt selvstændige, der er ramt af fattigdom, og at fattigdom for mere end hver tiendes vedkommende er et langvarigt livsvilkår.

Vedrørende den kvalitative del af undersøgelsen har rådet især hæftet sig ved, at de adspurgte giver udtryk for, at de gerne vil tage ansvar for deres situation og ændre på den, men at de ikke ser udvej herfor eller at de ikke magter det. De oplever deres situation nedværdigende og føler sig stemplede og stigmatiserede. De angiver, at det især er psykiske problemer og familiære ustabile forhold, der opleves som den væsentligste årsag til deres situation. Sidst men ikke mindst oplever de sig ikke taget alvorligt af og hjulpet af det sociale system, og de oplever at kontakten med de sociale myndigheder er både for sjælden og for upersonlig.

Rådet er opmærksomt på, at rammerne og niveauerne for kontanthjælpsydelser og andre overførselsindkomster er centralt fastlagte i lovgivningen, og at de senere års skærper på området har bidraget til yderligere fattiggørelse af de mest udsatte grupper. Rådet er tillige opmærksomt på, at økonomisk fattigdom er et både relativt og meget komplekst problemfelt. Med baggrund i undersøgelsen er det rådets opfattelse, at den kommunale indsats overfor de svageste og økonomisk dårligst stillede grupper i kommunen kan udvikles og styrkes på flere områder.

En styrkelse af disse gruppers vilkår og muligheder for at deltage i samfundslivet og indgå i sociale, kulturelle og beskæftigelsesmæssige sammenhænge vil kunne bidrage til, ikke alene at forebygge økonomisk fattigdom og social eksklusion, men vil også have en kriminalitetsforebyggende effekt, i den forstand, at gældsstiftelse hos kriminelle elementer mindskes.

Rådet for Socialt Udsatte i Odense skal derfor foreslå, at Odense kommune udvikler og styrker indsatserne overfor de økonomisk og socialt mest udsatte borgere i kommunen på følgende områder:

Rådgivning:

- Det foreslås, at der sker en styrkelse og kvalificering af rådgivningsindsatserne i retning af en mere enstrengt og helhedsorienteret indsats, der omfatter rådgivning vedrørende såvel personlige som familiemæssige, økonomiske, bolig-mæssige og beskæftigelsesmæssige forhold. Rådgivningen bør tage udgangspunkt i borgerens individuelle problemstillinger og gives med størst mulig respekt for borgerens personlige evner og forudsætninger. Den bør tilrettelægges, så den er let tilgængelig og gives så tæt på borgeren som muligt f.eks. i hjemmet eller ved at sagsbehandler har mødetider i de sociale tilbud borgeren frekventerer. En sådan styrkelse af rådgivningsindsatserne vil kræve en langt mere udbygget og personlig kontakt med borgeren, end der tilbydes i dag.
- Der findes i Odense kommune kun ringe information til borgerne vedrørende deres rettigheder og forpligtelser i tilfælde af behov for social bistand. Det foreslås, at der udarbejdes relevant, sammenhængende og letforståelig brugerinformation vedrørende rettigheder og forpligtelser i relation til modtagelse af sociale ydelser samt vedrørende andre relevante emner som f.eks. gældssanering og andre juridiske problemstillinger som de mest udsatte grupper ofte stilles overfor. Etablering af en egentlig uvildig og opsøgende juridisk rådgivningsfunktion i lighed med gadejuristen i København kan anbefales.

Afsavnskompenserende ydelser.

- Økonomisk fattigdom indebærer afsavn på mange områder, ikke kun i forhold til at få dækket de helt basale ting som en rimelig bolig, mad, tøj og nødvendige sundhedsydelser som f.eks. medicin og tandlæge, men også i forhold til at kunne deltage i sociale sammenhænge med familie og venner og opretholde et netværk, deltage i foreningsliv, fritidsaktiviteter eller kulturelle aktiviteter m.v. Sådanne afsavn medvirker til social isolation, ensomhed og marginalisering. For at forebygge yderligere marginalisering af de svagest stillede grupper foreslås, at der etableres puljer, så der alene af økonomiske årsager kan tildeles betaling af deltagelse i fritidsaktiviteter som f.eks. i sportsklubber og svømmehaller og til folkeoplysningsaktiviteter m.v.
- Det foreslås, at der skabes mulighed for tildeling af fribilletter til kulturelle tilbud som f. eks. musik, teater, museer, zoo og lignende og til sportsbegivenheder, idet kommunen som driftsherre eller tilskudsgiver har mulighed for på denne måde også at give de mest udsatte borgere adgang til deltagelse heri.

- Det foreslås, at der skabes mulighed for at yde økonomisk tilskud til de nødvendige sundhedsydelser, hvor der er en egenbetaling, som borgeren ikke selv har mulighed for at afholde f.eks. medicin, tandlæge og fysioterapi m.v.
- Rådet anbefaler, at bevilling af afsavnskompenserende ydelser tilrettelægges, så der er færrest mulige bureaukratiske barrierer for tildelingen.

Det skal bemærkes, at rådets forslag til afsavnskompenserende foranstaltninger er fremsat i konkret form, idet man ønsker at undgå langvarige diskussioner om centralt fastlagte niveauer for kontanthjælpsydelser, lave arbejdsindkomster, og hermed også diskussioner om, hvad selvstændige reelt har af forsørgelsesgrundlag.

Andre forslag – beskæftigelse, pension og bolig.

- Rådet foreslår, at der sker en styrkelse af indsatserne for at sikre uddannelse og beskæftigelse til især de unge, og således at indsatsen tilrettelægges med udgangspunkt i den enkeltes evner og forudsætninger og med størst mulig inddragelse af den enkelte. Det er rådets erfaring, at for mange af de unges vedkommende, der har vanskeligheder ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet, skal årsagen findes i, at de har svære personlige og familiemæssige problemer, hvorfor uddannelses- og beskæftigelsesindsatsen ikke kan stå alene, men for en dels vedkommende bør suppleres med en egentlig personlig coaching både forud for og under indsatsen, således at den unge ikke slippes før han/hun er integreret i enten uddannelsessystemet eller på arbejdsmarkedet. For nogles vedkommende er der behov for egentlige psykologiske eller psykiatriske behandlingsmæssige indsatser eller misbrugsbehandling.
- Rådet foreslår, at der sker en styrkelse af brugerinddragelsen og af sammenhængen og koordinationen i sagsbehandlingen vedrørende beskæftigelse, ydelser og andre sociale tilbud. Der er behov for, at de beskæftigelsesplaner, der lægges, er mere individuelt tilpassede og at udarbejdelsen sker med større inddragelse af borgeren, således at borgeren kan opleve planen og tilbuddene både mere meningsfulde og realistiske. Det anbefales endvidere, at der sikres en bedre sammenhæng og koordination af sagsbehandlingen vedrørende beskæftigelse, ydelser og andre sociale tilbud, således at ansvaret herfor ikke overlades til borgeren alene. Det er rådets erfaring, at for mange af de mest sårbare og udsatte i Odense, hvor tilværelsen i forvejen kan være svær at klare, er det meget vanskeligt at overskue det sociale system. De magter det ikke, og de farer derfor ofte vild i bureaukratiet med konflikter og risiko for at falde mellem systemerne til følge.

- Rådet foreslår, at kommunens praksis i forhold til tildeling af social pension tages op til revision. Det er rådets erfaring, at der findes en gruppe unge eller yngre, der selvom de er i relevant psykiatrisk behandling eller er ude af misbrug ikke magter at leve op til de krav, der stilles i beskæftigelsesmæssig sammenhæng. Ved langvarigt at stresse dem med krav, de ikke magter at leve op til, står de i stor risiko for, at deres psykiske tilstand forværres eller at de går i misbrug igen med de alvorlige konsekvenser det har.
- Rådet foreslår, at der etableres et formaliseret samarbejde med den almene boligsektor, således at problemer med udsættelse af boligen på grund af manglende betaling minimeres. For mange af de mest udsatte borgere er manglende betaling af huslejen ikke altid udtryk for uforsvarlig økonomi, men snarere udtryk for en meget ringe økonomisk formåen sammenholdt med manglende evne til at administrere de få midler, der rådes over. Et formaliseret samarbejde med udlejer og en udbygget rådgivning, som foreslået vil kunne forebygge en væsentlig del af dette problem og dermed af hjemløshed og marginalisering. Rådet skal i denne forbindelse erindre om, at Odense kommune i den gennemførte landsdækkende hjemløseundersøgelse fra februar 2007 på dette område lå over niveauet for andre sammenlignelige kommuner.

Det er rådets opfattelse, at ovenstående forslag og anbefalinger kan bidrage til at bedre vilkårene for fattigdomsramte og udsatte i Odense. Rådet har, som det fremgår, valgt at fremsætte ret konkrete forslag og anbefalinger, idet man håber, at de kan inspirere og danne grundlag for fremtidige socialpolitiske tiltag i Odense overfor disse grupper. Rådet står gerne til rådighed for det videre arbejde.

Med venlig hilsen

Rådet for Socialt Udsatte i Odense.

Lillian Vaaben
Formand

Børn- og Ungeforvaltningen
Slotsgade 5
Odense

Rådet for Socialt Udsatte i
Odense

Sekretariatet

Tolderlundsvej 3

5000 Odense C

www.odense.dk

Tlf. 66131372

Fax 66146089

Høringssvar vedrørende Odense Kommunes Ungestrategi

DATO

19. februar 2008

REF.

HBK

JOURNALNR.

2008/006896

Hermed sender Rådet for Socialt Udsatte i Odense et høringssvar til Odense Kommunes Ungestrategi i forlængelse af mailen fra 4.2.08.

Høringssvar

ABNINGSTIDER:

Mandag - torsdag 10.00 - 13.00

Torsdag tillige 15.00 - 17.30

Fredag 10.00 - 13.00

Rådet for Socialt Udsatte i Odense skal indledningsvis udtrykke anerkendelse af, at Odense Kommune fremlægger en samlet strategi for at unge sikres ungdomsuddannelse og et fodfæste på arbejdsmarkedet.

Rådet finder det endvidere positivt, at Odense Kommune i arbejdet med at skabe strategien har haft fokus på at inddrage alle de parter, der arbejder med unge og uddannelse til dagligt.

TELEFONTIDER:

Mandag - torsdag 9.00 - 15.00

Torsdag 9.00 - 17.30

Fredag 9.00 - 13.00

I temaet "viden og værktøjer" vil rådet gerne fremhæve, at det er positivt og grundlæggende for det videre arbejde, at strategien om flere unge i uddannelse fremadrettet skal bygge på viden, evidens og en systematisk dokumentation af, hvilke unge der falder fra uddannelse eller ikke kommer i gang med en sådan.

I den forbindelse vil rådet gerne opfordre til at man i den kommende dokumentation ser på ungegruppen i et mere differentieret perspektiv også set i relation til visionens første målsætning om, at der sættes målrettet ind over for de sociale, personlige og faglige problemer, der udgør en barriere for at gennemføre en ungdomsuddannelse og komme videre i arbejde.

Rådet vil her gerne pointere at visionen om at *alle* unge gennemfører en ungdomsuddannelse og undgår passiv forsørgelse kan være ekskluderende for de unge som på grund af fysiske eller psykiske handicaps eller andre svære udviklingsforstyrrelser aldrig vil være i stand til at gennemføre en sådan eller

blive selvforsørgende. Rådet finder det bekymrende, at man på forhånd udelukker disse grupper af unge fra visionen og ikke eksplicit nævner og inkluderer dem med hensyn til, at der her vil være behov for specielle tilbud og muligheder samt for forsørgelsesydelse.

Rådet har bemærket og finder det positivt, at der er en lang række tilbud til unge over og under 18 år i Odense Kommune. Rådet vil i den forbindelse gerne opfordre til, at strategien indeholder målsætninger om at sikre sammenhængen mellem de forskellige tilbud, så de unge reelt sikres koordinerede og målrettede tilbud såvel i sagsbehandlingen som i de tilbud der gives.

Rådet skal i denne sammenhæng understrege behovet for, at der sker en væsentlig udbygning af samspillet og samarbejdet med erhvervslivet, således at udsatte unge kan etableres i relevante afprøvnings- og praktikforløb og i egentlige arbejdsforhold. Rådet skal endvidere gøre opmærksom på, at den erhvervs erfaring, der kan opnås i forbindelse med unges rimelige fritidsbeskæftigelse, kan understøtte og forbedre deres muligheder for senere gennemførelse af uddannelsesforløb og erhvervstilknytning.

Rådet finder også, at der er behov for en væsentlig styrkelse af indsatserne overfor ulovligt fravær under skoleforløbet, samt at der er behov for at anbragte børns skolegang sikres.

Rådet skal endvidere understrege behovet for, at der skabes en reel mulighed for at veksle mellem ungdomsskolens og folkeskolens tilbud. Folkeskolens krav og rammer kan være en bremse for nogle unge, hvor ungdomsskolernes muligheder og andre rammer kan være et positivt supplement eller rigtig godt alternativ, der kan fastholde de unge i skolegangen og efterfølgende uddannelse.

Rådet vil gerne opfordre til at der også indgår en strategi for at udbrede erfaringer med udsatte unge.

En del ungdomsuddannelser, specielt de erhvervsrettede, er i langt højere grad end fx de gymnasiale uddannelsers klassebaserede undervisning, funderet på individuel tilrettelæggelse med forskellige korterevarende forløb og deltagelse på forskellige hold. Det er rådets erfaring, at det for nogle unge kan være vanskeligt at forholde sig til dette, og at de mange overgangsfaser rummer øgede risici for frafald.

Rådet foreslår derfor at uddannelses- og beskæftigelsesindsatserne ikke kan stå alene, men for de mest udsatte unges vedkommende bør suppleres med en egentlig personlig coaching. For gruppen af de mest udsatte unge foreslås det, at coachen ikke blot er en kontaktperson eller mentor, men er en professionel coach, som er i stand til at rumme, vejlede og motivere den unge, og dermed sikre en sammenhæng forud for og under indsatsen, og hvor coachen følger den unge indtil han/hun er integreret i uddannelse eller arbejde. For

nogles unges vedkommende er der behov for egentlige psykologiske eller psykiatriske behandlingsmæssige indsatser eller misbrugsbehandling.

Rådet foreslår tillige, at der sker en generel styrkelse og kvalificering af rådgivningsindsatserne for de udsatte unge i retning af en mere enstrengt og helhedsorienteret indsats, der inddrager familien såvel som den unge. Rådgivningen bør tage udgangspunkt i den unges og familiens individuelle problemstillinger og gives med størst mulig respekt for personlige evner og forudsætninger. Den bør tilrettelægges så den er let tilgængelig og gives så tæt på den unge og familien som muligt, fx i hjemmet. En sådan styrkelse af rådgivningsindsatserne vil kræve en mere udbygget og personlig kontakt med den unge og familien.

Særligt vedrørende de udsatte unge med anden etnisk baggrund end dansk, skal rådet gøre opmærksom på vigtigheden af, at disse unge i deres familiemæssige baggrund kan opnå forståelse for og accept af deltagelse i uddannelse og arbejdsliv. En øget fokus på rådgivning af forældrene og på forældres egen aktivering og beskæftigelse samt gode rollemodeller i familie og omgangskreds vil understøtte dette.

Afslutningsvis skal rådet pege på, at en uddannelses- og jobgaranti til de mest udsatte unge i lighed med kommunens studiejobgaranti til studerende vil udgøre en væsentlig styrkelse af strategien, hvorfor man skal anbefale, at en sådan inddrages i strategien.

Med venlig hilsen

Lillian Vaaben
Formand for Rådet for Socialt Udsatte i Odense

Rådet for Socialt Udsatte i
Odense

Sekretariatet

Tolderlundsvej 3

5000 Odense C

www.odense.dk

Tlf. 66131372
Fax 66146089
E-mail socialcenter@odense.dk

Hørings svar til redegørelsen til Det Regionale Udviklingsråd 2008 vedrørende Voksenområdet, fortrinsvis Lov om Social Service

DATO
19. februar 2008

REF.
HBK

Hermed sender Rådet for Socialt Udsatte i Odense et høringssvar til den del af redegørelsen til Det Regionale Udviklingsråd som vedrører voksne udsatte.

JOURNALNR.
2008/006896

Rådet for Socialt Udsatte vil gerne udtrykke at det er positivt at der finder en høringsrunde sted i forbindelse med de årlige redegørelser. Rådet skal anføre, at der for redegørelsen for 2008 ikke foreligger tidligere redegørelser, der kan danne sammenligningsgrundlag, hvorfor rådets svar afspejler dette.

ÅBNINGSTIDER:
Mandag - torsdag 10.00 - 13.00
Torsdag tillige 15.00 - 17.30
Fredag 10.00 - 13.00

Rådet har taget redegørelsen til efterretning og har følgende kommentarer.

TELEFONTIDER:
Mandag - torsdag 9.00 - 15.00
Torsdag 9.00 - 17.30
Fredag 9.00 - 13.00

På side 5 bruges udtrykket "bestanden" om de personer som frekventerer § 119 og § 110 tilbud. Rådet finder ikke udtrykket passende og vil derfor gerne opfordre til, at dette fremover ændres både i redegørelsen, såvel som i CIAS indberetningerne.

På side 16 beskrives, at Odense Kommune i 2007 har iværksat forskellige udviklingsarbejder, der blandt andet skal styrke en hurtigere udslusning fra de tre midlertidige boformer, som er overtaget fra Fyns Amt. Dette skal udvikles i form af den såkaldte kombinationsmodel.

Rådet vil gerne udtrykke anerkendelse af, at Odense Kommune i forlængelse af hjemløseundersøgelsen etablerer kombinationsmodellen og et formaliseret samarbejde på området, så overgangen fra ophold på boformer til udslusning til eget hjem fungerer smidigt og på borgerens præmisser.

Rådet har bemærket, at samarbejdet med Regionsrådet fungerer mindre godt, jfr. side 2, men har taget til efterretning, at det ikke gælder samarbejdet på voksenudsatteområdet.

Med venlig hilsen

Lillian Vaaben
Formand for Rådet for Socialt Udsatte i Odense

Joan Egemose Hansen
Klosterbakken 13-15
5000 Odense C

Rådet for Socialt Udsatte i
Odense
Sekretariatet

Tolderlundsvej 3 B, 1.

5000 Odense C

www.odense.dk

Tlf. 66131372

Fax 66146089

E-mail hbkdense.dk

Høringssvar fra Rådet for Socialt Udsatte i Odense til Odense Kommunes Handicappolitik

DATO

12. juni 2008

REF.

HBK

JOURNALNR.

2008/006896

Hermed sender Rådet for Socialt Udsatte i Odense et høringssvar til Odense Kommunes Handicappolitik i forlængelse af brevet af 20. maj 2008 fra Rådmand Søren Thorsager og Borgmester Jan Boye.

Høringssvar

ÅBNINGSTIDER:

Mandag - torsdag 10.00 - 13.00

Torsdag tillige 15.00 - 17.30

Fredag 10.00 - 13.00

Rådet for Socialt Udsatte i Odense skal indledningsvis udtrykke anerkendelse af, at Odense Kommune har udarbejdet en ny handicappolitik og taget det første skridt til at implementerer den nye FN konvention.

Rådet mener, at handicappolitikken giver et godt grundlag og fundament for det videre konkrete arbejde med at have fokus på og forbedre handicappedes vilkår.

TELEFONTIDER:

Mandag - torsdag 9.00 - 15.00

Torsdag 9.00 - 17.30

Fredag 9.00 - 13.00

I forhold til den overordnede vision "Mennesket før handicappet – et liv på egne præmisser" vil rådet indledningsvis bemærke, at det er respektfuldt at sætte mennesket før handicappet. Dog vil rådet bemærke, at formuleringen om et liv på egne præmisser kan tolkes på flere måder. Rådet finder derfor, at visionen ville vinde i klarhed, hvis der tilføjedes, at den handicappede har de samme muligheder og rettigheder som andre.

Definition af handicapbegrebet og målgrupper

Indledningsvis vil rådet også gerne slå til lyd for, at politikken indkredser og definerer begrebet handicappet. En definition ville også kunne bidrage til at det yderligere kunne indkredses, hvad en udsat handicappet er.

I høringssvaret bliver det derfor særligt væsentligt at påpege, at der er en underprioriteret gruppe af handicappede, som udover handicappet også er socialt udsatte. Dette kan skyldes at handicappet har ført til isolation eller ensomhed, en væsentlig faktor i udsathed, eller at handicappet har medført et mis-

brug. Rådet vil derfor foreslå at politikken overordnet set også forholder sig til de udsatte handicappede, der for eksempel omfatter følgende problemstillinger:

- Fysisk og psykiske handicappede og selvmedicinering med illegale eller legale stoffer
- Handicappede hvor misbruget tager overhånd
- At der ses på sammenhængen mellem handicap og pille, stof- og alkoholmisbrug
- Oversete depressioner som følge af misbrug
- Isolation og ensomhed som følge af handicap og måske misbrug.

Personer med alvorlige handicap og specialiserede behov.

I politikken lægges der primært vægt på indsatser som genoptræning, vedligeholdelse af funktioner og tid til omsorg. Rådet for Socialt Udsatte, vil dog gerne påpege, at der i høj grad også er behov for behandlingsindsatser i form af en kvalificeret og systematisk udvikling og styrkelse af den handicappedes funktioner og ressourcer, fx hvis handicappet er medfødt.

Kommunerne har fra de tidligere amter overtaget ansvaret for de handicappede med alvorlige handicap og meget specialiserede behov, og her kunne der med fordel tilføjes politikken, at indsatserne på disse områder bør baseres på et krav om specialiserede ydelser af høj kvalitet, samt at der arbejdes for en evidensbaseret udvikling ved systematisk indsamling af viden og erfaringer på disse områder.

Handicap og det omgivende samfund

På side 12 i politikken fremgår det, at det særligt er i mødet med det omgivende samfund, et handicap får betydning. Rådet vil dog gerne påpege at et handicap ikke kun har betydning i det offentlige rum, men også har betydning i privatsfæren. Måske endda specielt i de tilfælde, hvor der er tale om ensomme, isolerede og måske misbrugende handicappede.

De individuelle behov skal naturligvis, som det fremgår af politikken side 12, respekteres og kommunens indsatser skal være tidssvarende. Politikken ville vinde væsentligt ved, at det yderligere præciseredes, at de indsatser der tilbydes også skal være fleksible, målrettede, af høj kvalitet samt hvile på et eksperimenterende, analyserende og evidensbaseret grundlag.

Handicapvenlig indretning af byen.

Rådet hilser velkomment, at politikken også forholder sig til den fysiske indretning af byen. Rådet skal i den forbindelse foreslå, at der sættes fokus på handicappedes mulighed for passage med kørestole på fortove og gader, når der gives tilladelser til at benytte disse arealer til forretningsformål. Rådet skal ligeledes henlede opmærksomheden på, at der bør forefindes tilgængelige handicaptoiletter placeret så de kan nås i kørselsafstand med kørestol.

Helhedsløsninger

Rådet finder det positivt at der på side 30 tales om en professionel og god service, hvor Odense Kommune har et godt overblik over de opgaver der løses i de forskellige afdelinger, så der skabes sammenhæng på tværs. Herudover finder rådet det også positivt at det på side 16 fremgår at ingen må ”falde mellem to stole” og at der derfor arbejdes på at koordinerer mellem de forskellige afdelinger og forvaltninger.

Rådet for Socialt Udsatte i Odense vil dog gerne yderligere foreslå, at det understreges, at der er behov for helhedsløsninger, en enstregnet indgang til kommunen for den handicappede eller fx for familien med et svært handicappet barn og mange problemstillinger.

I den forbindelse kunne det tilføjes, at der tilstræbes en helhedsorienteret indsats, således at antallet af rådgivere, sagsbehandlere og specialister minimeres, og således der bliver en lettere og mere sammenhængende og forståelig indsats. Alternativt kunne en forløbskoordinator være med til at lette, overskue og hjælpe de mest komplicerede sagsforløb eller der hvor handicappet er en begrænsning.

Arbejdsmarkedet

Rådet finder det positivt at det i politikken side 20 og 22 fremhæves, at alle har ret til et arbejde og at Odense Kommune vil være rollemodel i forhold til det rummelige arbejdsmarked.

Rådet vil foreslå at der i tillæg til dette i kommunens stillingsannoncer hvor det fremgår at ” Odense Kommune betragter mangfoldighed som en styrke og opfordrer derfor alle uanset alder, køn, religion eller etnisk tilhørsforhold til at søge ledige stillinger” også tilføjes ”uanset handicap”.

Kommunikation og dialog

Rådet er opmærksomt på, at det, som det fremgår på side 28, er vigtigt med solid information og god kommunikation. Der nævnes flere steder brugen af ”den gode historie”. I den forbindelse skal rådet anføre, at det også er muligt at skabe god og nyttig læring af systematisk og veldokumenterede opsamlede knapt så gode historier eller eksempler. Det kan også være med til at bidrage til troværdighed til den offentlige service, at der også ses på de eksempler hvor der kan ændres eller forbedres.

Rådet vil også i forbindelse med god kommunikation endnu en gang fremhæve tanken om forløbskoordinatorer som en mulighed for at facilitere kommunikationen i forbindelse med sagsgange.

Slutteligt vil rådet gerne faktisk påpege at der på side 16 fremgår i forbindelse med særlig støtte til familier, som har børn med handicap fremgår termen

boform. Boform er dog ikke korrekt når det drejer sig om børn, men derimod opholds- eller anbringelsessted.

Det er rådets opfattelse, at ovenstående forslag og anbefalinger kan bidrage til at bedre vilkårene for handicappede i Odense, herunder også de udsatte handicappede.

Rådet for Socialt Udsatte håber at forslagene kan inspirere og de konkrete forslag kan bidrage til det fortsatte arbejde med Odense Kommunes Handicappolitik.

På rådets vegne

Lillian Vaaben
Formand

Peder Thyssen
Næstformand